

Brüssel, 19. mai 2017
(OR. en)

9266/17

DEVGEN 98
ACP 46
RELEX 413
FIN 306
OCDE 2

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	19. mai 2017
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	8969/17
Teema:	2017. aasta aruanne Euroopa Ülemkogule ELi arenguabi eesmärkide kohta – Nõukogu järeldused (19. mai 2017)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu poolt 19. mail 2017 toimunud 3540. istungil vastu võetud nõukogu järeldused, mis käsitlevad 2017. aasta aruannet Euroopa Ülemkogule ELi arenguabi eesmärkide kohta.

Nõukogu järeldused**2017. aasta aruanne Euroopa Ülemkogule ELi arenguabi eesmärkide kohta**

1. Nõukogu tervitab asjaolu, et komisjon avaldas 2016. aasta ELi ametliku arenguabi kohta eelteabe,¹ milles analüüsitakse ELi kollektiivsete ja individuaalsete ametliku arenguabi kohustuste arengusuundi². Nõukogu rõhutab, et ametlik arenguabi on oluline element, mis toimib arengumaade üldises kättesaadavas rahastamises katalüsaatorina. Kuigi arengumaadele antav ametlik arenguabi on tervikuna kvantitatiivselt väike, jääb see oluliseks rahastamisallikaks vähim arenenud ja ebakindlate riikide jaoks, kellel eelkõige puudub riigisisene suutlikkus raha hankimiseks muudest allikatest.
2. Euroopa Ülemkogu palus 17. juunil 2010 nõukogul koostada aastaaruande ELi ja liikmesriikide ametliku arenguabi kohustuste ja nende täitmise kohta. Käesolevas dokumendis esitatakse Euroopa Ülemkogule seitsmes sedalaadi aruanne.

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-916_et.htm ja http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-949_et.htm

² 16.–17. juuni 2005. aasta Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldused (dok 10255/1/05), nõukogu 10.–11. novembri 2008. aasta järeldused (dok 15480/08) ja nõukogu 26. mai 2015. aasta järeldused (dok 9241/15). Vt kohustused lisast.

3. Eespool toodut arvesse võttes soovib nõukogu teavitada Euroopa Ülemkogu järgmisest:

- a. ELi kollektiivne ametlik arenguabi suurenes neljandat aastat järjest, jõudes 2016. aastal seni kõige kõrgema tasemeni, s.t 75,5 miljardi euronit võrreldes 67,9 miljardi euroga 2015. aastal, kasvades nominaalväärtuses 10,7 %. 2016. aastal moodustas ELi kollektiivne ametlik arenguabi ELi kogurahvatulust 0,51 %³, mis on märkimisväärne kasv võrreldes 0,47 %ga 2015. aastal.
- b. EL ja selle liikmesriigid on kindlustanud oma koha maailma suurima kollektiivse ametliku arenguabi andjana (vt joonis 1); ELi antav arenguabi moodustab OECD arenguabi komitee liikmetelt arengumaadele antavast ametlikust arenguabist ligi 60 %. Vastupidiselt ELi ametliku arenguabi (osakaaluna kogurahvatulust) märkimisväärsele suurenemisele jäi ELi mittekuuluvate OECD arenguabi komitee liikmesriikide keskmine 2016. aastal 0,21 %-le kogurahvatulust (2015. aastal samuti 0,21 % kogurahvatulust).
- c. Eespool toodud arvud kajastavad positiivset suundumust ning enamiku ELi liikmesriikide suurenenud panust. 22 liikmesriiki suurendasid oma ametliku arenguabi osakaalu kogurahvatulust või jätsid selle samale tasemele. Viis ELi liikmesriiki täitsid eesmärgi kulutada ametlikule arenguabile 0,7 % kogurahvatulust või ületasid selle eesmärgi (vt joonis 2 ja tabel 1). Eelkõige Saksamaa saavutas esimest korda 0,7 % eesmärgi.

³ ELi kollektiivne ametlik arenguabi koosneb ELi liikmesriikide ametlikust arenguabist ja ELi institutsioonide sellest ametliku arenguabi osast, mida ei käsitata liikmesriikide arenguabina. Aruannetes, milles käsitletakse ametliku arenguabi osakaaluna kogurahvatulust, käsitatakse suuremat osa ELi institutsioonide ametliku arenguabi kulutustest ELi liikmesriikide arenguabina, s.t liikmesriikide andmetes sisaldub osa institutsioonide kulutustest. Euroopa Investeeringispanga (EIP) omavahenditest antud ametlikku arenguabi ei käsitata liikmesriikide arenguabina ja see lisandub liikmesriikide ametlikule arenguabile.

d. Käimasoleva pagulaskriisi tõttu esitatakse käesoleval aastal OECD andmete hulgas uuesti ka pagulastega seonduvad suured kulud,⁴ millest paljud arenguabi komitee liikmed on teada andnud kui ametlikust arenguabist. OECD andmete kohaselt suurenesid pagulastega seonduvad kulud ELi riikides 8,8 miljardilt eurolt (12,9 % ELi kollektiivsest ametlikust arenguabist 2015. aastal) 10,7 miljardile eurole (14,2 % ELi kollektiivsest ametlikust arenguabist 2016. aastal). 22 % ELi kogu ametliku arenguabi suurenemisest on seostatav pagulastega seonduvate kuludega. ELi kogu ametlik arenguabi, millest on maha arvatud pagulastega seonduv kulu, suurenes 10 %. See tähendab, et EL suurendas 2016. aastal kollektiivselt nii pagulastele antavat väga vajalikku toetust kui ka muid arenguabivoogusid arengumaadesse.

4. Nõukogu märgib, et EL on kindlustanud enda koha maailma suurima kollektiivse ametliku arenguabi andjana ning on jõudnud lähedale endale 2005. aastal seatud ambitsioonika eesmärgi täitmisele anda kollektiivselt ametliku arenguabina 0,7 % kogurahvatulust.
5. Nõukogu tuletab meelde enda võetud ametliku arenguabi alaseid kohustusi, mis on esitatud nõukogu 26. mai 2015. aasta järeldustes⁵. Nõukogu kinnitab taas, et ta on poliitiliselt juhtiv jõud ja pühendunud andma ELi arenguabi, märkides, et arengukoostöö jääb põhiprioriteediks. Sellega seoses kinnitavad EL ja selle liikmesriigid taas oma kõiki individuaalseid ja kollektiivseid ametliku arenguabi kohustusi ning võtavad nende kohustuste täitmiseks realistlikke kontrollitavaid meetmeid. Neid kohustusi on taas korratud Euroopa uues arengukonsensuses, millest ELi institutsioonid ja liikmesriigid juhinduvad oma koostöös kõikide arengumaadega.

⁴ Selliseid kulusid saab esitada ametliku arenguabina üksnes OECD arenguabi komitee eeskirjade kohaselt ning esitatakse üksnes need kulud, mis on tekkinud pagulaste riigis viibimise esimese 12 kuu jooksul.

⁵ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=ET&f=ST%209989%202014%20INIT>

6. Nõukogu märgib murega, et vaatamata ametliku arenguabi netokasvule ei ole EL ikka veel saavutanud oma ühist eesmärki anda lühemas perspektiivis vähim arenenud riikidele arenguabi 0,15–0,20 % kogurahvatulust, andes neile arenguabina üksnes 0,11 % kogurahvatulust 2015. aastal (viimane aasta, mille kohta täielikud andmed on kättesaadavad, vt tabel 2).
7. Nõukogu rõhutab tegevuskava 2030 lahutamatuks osaks oleva Addis Abeba tegevuskava ümberkujundavat laadi. Nimetatud tegevuskavas nähakse ette võtta kasutusele uus jätkusuutliku rahastamise süsteem, mille keskmes on hea valitsemistava, kohustused kõikidele, siseriiklike meetmete ülimuslikkus, sealhulgas maksu- ja läbipaistvuse küsimustes, usaldusväärse ja tegevust võimaldava poliitika tähtsus, kõikide pühendumine poliitikavaldkondade sidususele, kõigi kaasamine ning sooküsimus valdkonnaülese prioriteedina. Sellepärast kordab nõukogu samuti, kui tähtis on kohaldada ulatuslikku ja integreeritud lähenemisviisi sellele, kuidas kaasata arengumaade jätkusuutliku arengu toetamiseks rahalised ja muud rakendusvahendid kõikidest kättesaadavatest allikatest (avaliku ja erasektori, riigisisised ja rahvusvahelised) ja kõikidelt osalistelt, eelkõige mitmeid sidusrühmi hõlmavate partnerluste raames, sealhulgas innovaatilised rahastamisallikad ja -vahendid, teadmised, oskusteave, suutlikkuse suurendamine, tehnoloogia ja mitterahalised vahendid. Nõukogu tervitab sellega seoses komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistuse tööd valdkondades, mis on esile toodud dokumendis, milles on käsitletud kestliku arengu eesmärkide saavutamist aastaks 2030, rakendamishandite kavandamist ning ELi seniseid saavutusi kolmes tähtsaimas valdkonnas:⁶ riigisiseste ressursside kasutuselevõtmine, erasektori ressursside võimendamine ja ühine kavandamine Addis Abeba tegevuskava toetamiseks.

⁶ Vt pressiteate IP-17-916 lisa: „*Achieving the 2030 Sustainable Development Goals: Putting together the means of implementation; highlight on EU early achievements in three key areas*“.

8. Nõukogu jääb ootama Addis Abeba tegevuskava rakendamiseks tehtava töö jätkumist ÜROs ja Euroopa Liidus ning selle mõju jälgimise ja tulemuste hindamise mehhanismide väljatöötamist. Sellega seoses võtab nõukogu teadmiseks, et 22.–25. mail korraldatakse New Yorgis arengu rahastamise teemal ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) foorum, ning jääb ootama, et seal peetud arutelud võetakse aluseks ja neid edendatakse tulevastel foorumitel.
9. Nõukogu jääb ootama OECD arenguabi komitees arutelude jätkumist kestliku arengu ametliku kogutoetuse uue statistilise vahendi väljatöötamise üle, mille abil saaks paremini mõõta laiemat hulka arengumeetmeid ja muuta need nähtavaks ametlikku arenguabi kahjustamata. Nõukogu kutsub üles pidama selle uue vahendi väljatöötamise üle avatud, kaasavaid ja läbipaistvaid arutelusid.

ELi eelmised ametliku arenguabi kohustused ja eesmärgid

(Nõukogu 24. mai 2005. aasta järeldused (dok 9266/05, punkt 4))

„Aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks on kiiresti vaja ametlikku arenguabi suurendada. [...] EL [leppis] kokku uue ühise eesmärgi saavutada 2010. aastaks ametliku arenguabi määr, mis moodustab 0,56 % kogurahvatulust, mille tulemusena suureneks ametlik arenguabi nimetatud ajaks 20 miljardi euro võrra aastas.

i) Liikmesriigid, kus ametlik arenguabi ei moodusta veel 0,51 % kogurahvatulust, kohustuvad oma eelarveassigneeringute tegemise protsesside raames saavutama nimetatud taseme aastaks 2010, ning liikmesriigid, kus see tase on juba ületatud, kohustuvad oma jõupingutusi jätkama.

ii) Liikmesriigid, kes ühinesid ELiga pärast 2002. aastat ja kus ametlik arenguabi ei moodusta veel 0,17 % kogurahvatulust, püüavad oma ametlikku arenguabi suurendada, et saavutada eelarveassigneeringute tegemise protsesside raames nimetatud tase 2010. aastaks, ning liikmesriigid, kus see tase on juba ületatud, kohustuvad oma jõupingutusi jätkama.

iii) Liikmesriigid kohustuvad saavutama eesmärgi, mille kohaselt ametlik arenguabi peab 2015. aastaks moodustama 0,7 % kogurahvatulust, ning liikmesriigid, kes on selle juba saavutanud, kohustuvad püsima sellest tasemest kõrgemal. Liikmesriigid, kes ühinesid ELiga pärast 2002. aastat, püüavad aastaks 2015 suurendada oma ametlikku arenguabi 0,33 %ni kogurahvatulust.“

ELi praegused ametliku arenguabi kohustused ja eesmärgid

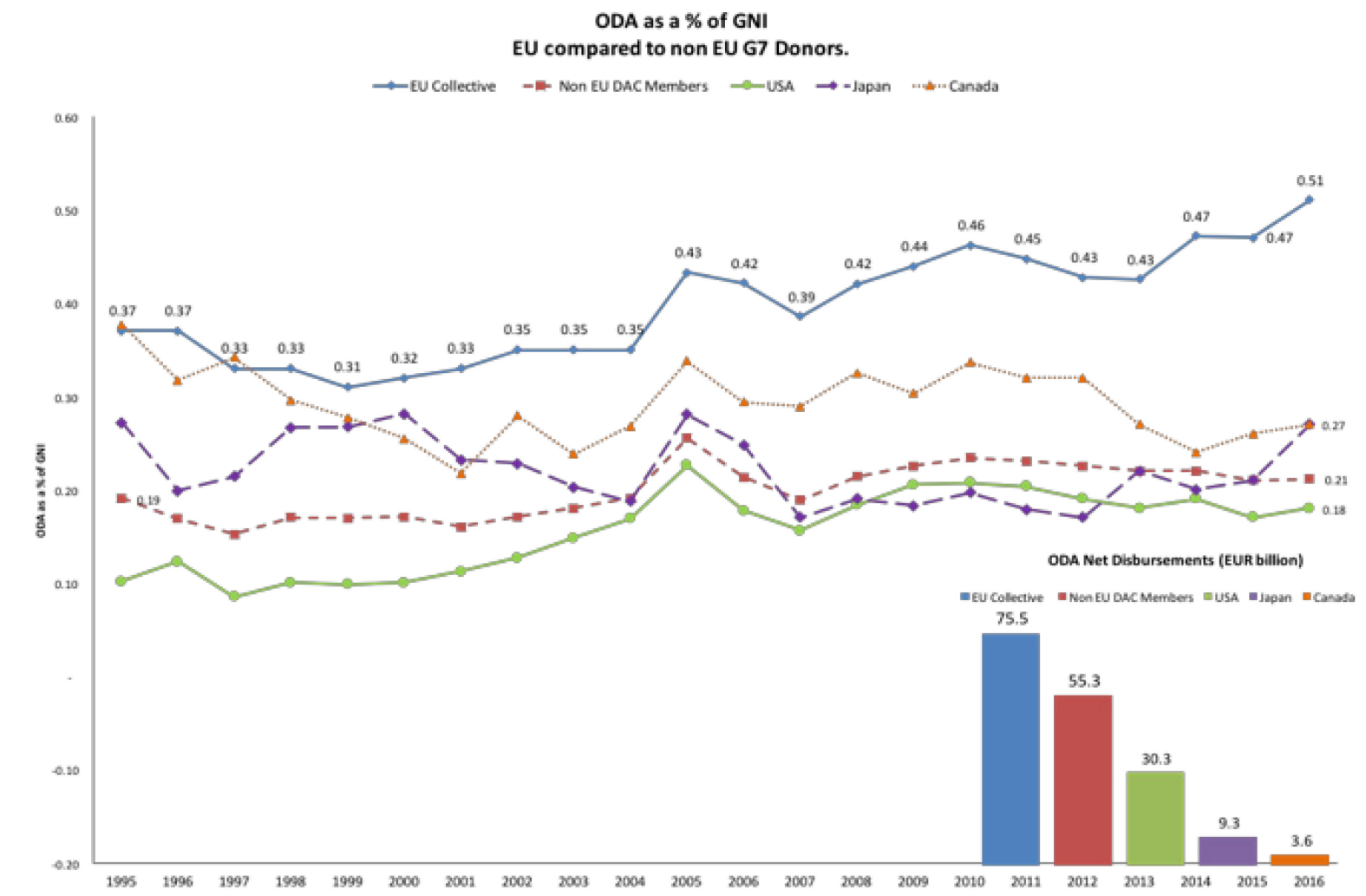
(Nõukogu 26. mai 2015. aasta järeldused (dok 9241/15, punktid 31–33))

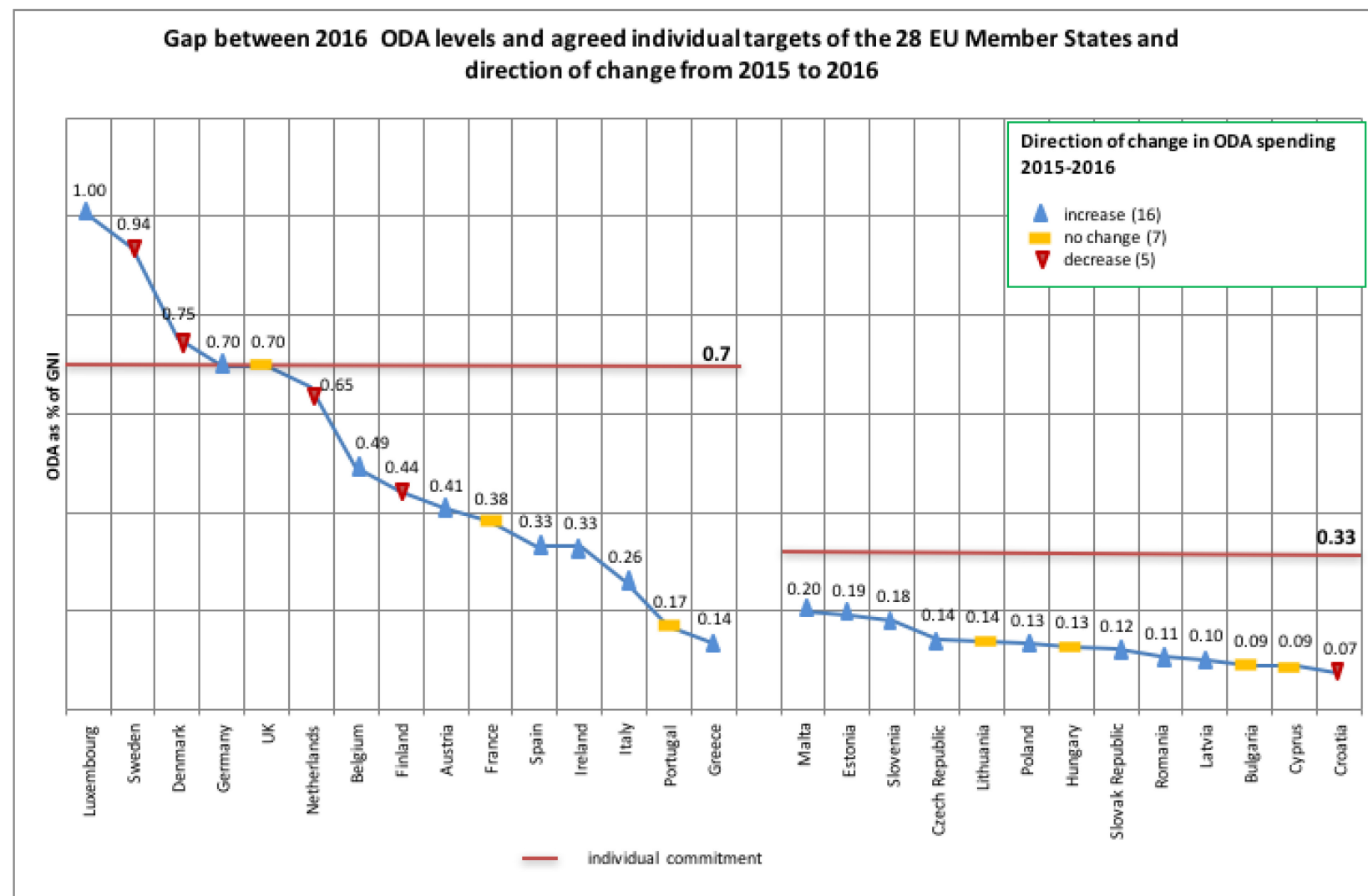
„EL ja selle liikmesriigid on helled ametliku arenguabi andjad, olles viimastel aastatel andnud igal aastal enam kui poole ametlikust arengubist. Kuigi ametlik arenguabi on arenguriikidele tervikuna kvantitatiivses suhtes väike, on see oluline rahastamisallikas vähim arenenud ja ebakindlate riikide jaoks, kellel eelkõige puudub riigisisene suutlikkus raha hankimiseks muudest allikatest. Ametlik arenguabi võib ka aidata võimendada teisi rakendamisvahendeid, eelkõige riigisiseseid avaliku sektori vahendeid ja erasektori investeeringuid, kuid ka teadust, tehnoloogiat ja innovatsiooni.

Seetõttu kinnitab EL taas oma ühiselt võetud kohustust saavutada ametliku arenguabi 0,7 % osakaal kogurahvatulust 2015. aasta järgse arengukava tähtaegade raames. ELiga enne 2002. aastat ühinenud liikmesriigid kinnitavad taas oma kohustust saavutada ametliku arenguabi 0,7% osakaal kogurahvatulust, võttes arvesse eelarveolukorda, samas kui teised, kes on nimetatud eesmärgi saavutanud, kohustuvad kõnealust osakaalu säilitama või seda suurendama. ELiga pärast 2002. aastat ühinenud liikmesriigid püüavad oma ametlikku arenguabi suurendada, et selle osakaal kogurahvatulust oleks 0,33 %.

Rahvusvaheline üldsus peaks samuti aitama kaasa ressursside suunamisele sinna, kus vajadus on suurim, eelkõige vähim arenenud ning ebakindlatesse ja konfliktis olevatesse riikidesse. Üldise ametliku arenguabi kontekstis, võttes samas täiel määral arvesse konkreetsete liikmesriikide arenguabialaseid prioriteete, kinnitab EL taas oma pühendumust vähim arenenud riikide toetamisele. EL kohustub ühiselt saavutama vähim arenenud riikidele antava arenguabi 0,15–0,20 % osakaal kogurahvatulust lühemas perspektiivis ja vähim arenenud riikidele antava arenguabi 0,20 % osakaal kogurahvatulust 2015. aasta järgse arengukava tähtaegade raames.“

Joonis 1

Tabel 1: ELi ametlik arenguabi (neto), 2013–2016

Liikmesriik	2013		2014		2015		2016	
	Miljonit eurot	% kogurahvatulust	Miljonit eurot	% kogurahvatulust	Miljonit eurot	% kogurahvatulust	Miljonit eurot	% kogurahvatulust
Austria	882	0,27	930	0,28	1193	0,35	1432	0,41
Belgia	1732	0,45	1845	0,46	1717	0,42	2085	0,49
Bulgaaria	37	0,10	37	0,09	37	0,09	37	0,09
Horvaatia	32	0,07	54	0,12	46	0,09	37	0,07
Küpros	15	0,10	15	0,10	16	0,09	16	0,09
Tšehhi Vabariik	159	0,11	160	0,11	179	0,12	236	0,14
Taani	2205	0,85	2264	0,86	2313	0,85	2145	0,75
Eesti	23	0,13	28	0,14	31	0,15	40	0,19
Soome	1,081	0,54	1232	0,59	1161	0,55	956	0,44
Prantsusmaa	8543	0,41	8005	0,37	8149	0,37	8592	0,38
Saksamaa	10 717	0,38	12 486	0,42	16 173	0,52	22 309	0,70
Kreeka	180	0,10	186	0,11	215	0,12	239	0,14
Ungari	97	0,10	109	0,11	140	0,13	141	0,13
Iirimaa	637	0,46	615	0,38	648	0,32	725	0,33
Itaalia	2566	0,17	3022	0,19	3609	0,22	4391	0,26
Läti	18	0,08	19	0,08	21	0,09	25	0,10
Leedu	38	0,11	34	0,10	43	0,14	52	0,14
Luksemburg	323	1,00	319	1,06	327	0,95	347	1,00

Malta	14	0,20	15	0,20	15	0,17	19	0,20
Madalmaad	4094	0,67	4200	0,64	5162	0,75	4511	0,65
Poola	355	0,10	341	0,09	397	0,10	546	0,13
Portugal	368	0,23	324	0,19	278	0,16	307	0,17
Rumeenia	101	0,07	162	0,11	143	0,09	179	0,11
Slovaki Vabariik	65	0,09	63	0,09	77	0,10	97	0,12
Sloveenia	46	0,13	46	0,12	57	0,15	72	0,18
Hispaania	1789	0,17	1415	0,13	1259	0,12	3704	0,33
Rootsi	4389	1,01	4698	1,09	6391	1,41	4404	0,94
Ühendkuningriik	13 498	0,71	14 551	0,70	16 718	0,70	16 289	0,70
EL15 kokku	53 003	0,44	56 091	0,44	65 313	0,49	72 436	0,53
EL13 kokku	1000	0,10	1083	0,10	1203	0,11	1496	0,13
EL28 kokku	54 004	0,41	57 174	0,41	66 515	0,46	73 932	0,50
ELi institutsioonide ametlik arenguabi, mida ei käsitata ELi liikmesriikide arenguabina	2873	0,02	2139	0,02	1372	0,01	1603	0,01
ELi kollektiivne ametlik arenguabi	56 877	0,43	59 313	0,43	67 887	0,47	75 535	0,51

Märkus: (1) Vahe (protsendina kogurahvatulust) võrreldes liikmesriikide individuaalsete ELi ametliku arenguabi eesmärkidega ja võrreldes ELi kollektiivse ametliku arenguabiga (0,7 % kogurahvatulust). Sulgudes esitatud arvud näitavad, mil määral (protsendina kogurahvatulust) on liikmesriik ületanud oma ELi eesmärgi. ELi institutsioonide ametlik arenguabi, mida ei käsitata ELi liikmesriikide arenguabina, arvutatakse liikmesriikide poolt OECD arenguabi komiteele esitatu alusel. Tabelis esinevad märgatavad vastuolud on tingitud kahe komakoha täpsusega ümardamisest.

Tabel 2: ELi liikmesriikide ametlik arenguabi vähim arenenud riikidele (neto), 2014–2015

Liikmesriik	2014		2015	
	Ametlik arenguabi vähim arenenud riikidele (miljonit eurot)	Ametlik arenguabi vähim arenenud riikidele osakaaluna kogurahvatulust (% kogurahvatulust)	Ametlik arenguabi vähim arenenud riikidele (miljonit eurot)	Ametlik arenguabi vähim arenenud riikidele osakaaluna kogurahvatulust (% kogurahvatulust)
Austria	272,7	0,08	200,4	0,06
Belgia	625,0	0,16	549,5	0,13
Bulgaaria	8,3	0,02	7,6	0,02
Horvaatia	1,9	0,00	6,4	0,01
Küpros	2,9	0,02	3,6	0,02
Tšehhi Vabariik	39,0	0,03	37,1	0,02
Taani	678,0	0,26	549,5	0,20
Eesti	6,4	0,03	5,3	0,03
Soome	427,7	0,21	386,9	0,18
Prantsusmaa	1924,4	0,09	2143,6	0,10
Saksamaa	2889,1	0,10	2340,0	0,08
Kreeka	37,4	0,02	34,3	0,02
Ungari	21,6	0,02	23,4	0,02
Iirimaa	299,5	0,18	310,7	0,15

Itaalia	724,4	0,04	784,6	0,05
Läti	4,2	0,02	4,2	0,02
Leedu	7,0	0,02	8,2	0,03
Luksemburg	129,8	0,43	138,8	0,40
Malta	1,5	0,02	1,9	0,02
Madalmaad	844,4	0,13	934,4	0,14
Poola	98,0	0,02	112,8	0,03
Portugal	89,8	0,05	81,4	0,05
Rumeenia	25,4	0,02	27,8	0,02
Slovaki Vabariik	13,2	0,02	16,7	0,02
Sloveenia	8,1	0,02	8,6	0,02
Hispaania	367,0	0,03	283,4	0,03
Rootsi	1226,8	0,29	1328,1	0,29
Ühendkuningriik	4985,5	0,24	5514,7	0,23
Vähim arenenud riikidele antav EL28 ametlik arenguabi kokku	15 759,2	0,11	15 843,5	0,11

ELi kollektiivne ametlik arenguabi on ELi institutsioonide ja liikmesriikide poolt teada antud ametliku arenguabi netosumma. Andmed kuni 2014. aasta kohta hõlmavad laene Euroopa Investeeringispanga omavahenditest, mille eest ELi liikmesriigid ei vastuta ning mis lisanduvad EL28 kogusummale, tuginedes Euroopa Komisjoni arvutustele (vt joonealune märkus 3). ELi liikmesriikide arengubina mitte käsitatava ELi institutsioonide ametliku arenguabi suurus 2016. aastal põhineb liikmesriikide poolt OECD arenguabi komiteele esitatule, et tagada kooskõla liikmesriikide aruannetega ja vältida topeltarvestust.

Allikad:

- Andmed aastate 1995–2016 kohta
 - o OECD liikmete puhul: OECD arenguabi komitee.
 - o OECDsse mittekuuluvate ELi liikmesriikide puhul: andmete olemasolu korral OECD arenguabi komitee, vastasel juhul liikmesriikide endi andmed. Küprose ja Bulgaaria 2016. aasta ametlikku arenguabi ja kogurahvatulu määra on hinnatud samaväärseks 2015. aastaga, kuna ajakohastatud OECD andmed ei ole veel kättesaadavad.